

3. Сидор І. П. Міжбюджетні трансферти в системі доходів місцевих бюджетів: сучасний стан та напрями вдосконалення. Інфраструктура ринку. 2019. Випуск 32. С. 363-370.

4. Федченко К.А. Механізми реформування міжбюджетних відносин в умовах економічної нестабільності. Вісник ЖДТУ. 2017. № 4 (82). С. 135-138.

Заєць Катерина Олександрівна

студентка 1 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку, ТНЕУ

Науковий керівник – к. е. н., доцент Коваль С. Л.

ПРОБЛЕМИ ВИКОНАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Державний бюджет представляє собою складне економічне явище, без якого не може існувати жодна держава, адже для здійснення своїх функцій їй необхідна фінансова база. У сучасних умовах дослідження проблем виконання дохідної частини Державного бюджету України є актуальним, оскільки саме бюджет відображає складну систему перерозподільних відносин у суспільстві та охоплює практично кожну юридичну та фізичну особу.

Доходи державного бюджету являють собою частину централізованих фінансових ресурсів та виступають фінансовою основою держави для виконання покладених на неї функцій. Для того, щоб проаналізувати виконання дохідної частини Державного бюджету, необхідно дослідити за рахунок яких складових вони формуються (табл. 1).

Як видно з показників табл. 1, протягом досліджуваного періоду дохідній частині Державного бюджету притаманна тенденція до зростання. Так, у 2017 р. доходи становили 793 441 млн. грн., у 2018 р – 946 849 млн. грн., а у 2019 р. – 998 279 млн. грн. (табл. 1).

Основне навантаження з наповнення дохідної частини Державного бюджету припадає на податкові надходження. Так, у 2017 р. вони становили 627 154 млн. грн., у 2018 р. – 753 816 млн. грн., а у 2019 р. –

799 776 млн. грн. (табл.1). Дана група надходжень має найбільший вплив на здійснення виконання Державного бюджету за доходами.

Неподаткові надходження знаходяться на другому місці у структурі доходів Державного бюджету. Аналізуючи обсяг неподаткових надходжень спостерігаємо їх зміну в бік зростання. У 2019 р. неподаткові надходження становили 186 684 млн. грн., а це на 58 105 млн. грн. більше, ніж в 2017 р. (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка та структура доходів Державного бюджету України за 2017-2019 рр.*

Показники	2017 р.		2018 р.		2019 р.	
	План млн. грн.	Факт млн. грн.	План млн. грн.	Факт млн. грн.	План млн. грн.	Факт млн. грн.
Податкові надходження в т.ч.:	632 202	627 154	760 016	753 816	846 728	799 776
Податок на додану вартість	221 260	430 703	300 063	506 168	323 081	530 589
Податок на доходи фізичних осіб	77 177	75 033	91 123	91 742	106 155	109 954
Акцизний податок	113 336	108 293	124 104	118 852	134 070	123 358
Податок на прибуток підприємств	67 120	66 912	82 327	96 882	95 520	107 086
Відшкодування ПДВ	-	-120 061	-	-131 659	-	-151 901
Інші	70 980	62 239	78 099	71 831	93 302	80 688
Неподаткові надходження	133 741	128 579	171 680	164 683	176 391	186 684
Доходи від операцій з капіталом	373	287	473	658	1 235	183
Офіційні трансферти	6 047	5 968	7 439	7 306	8 848	8 725
Інше	24 481	31 453	7 240	1 652	3 269	2 911
Всього	796 745	793 441	946 849	928 115	1 036 472	998 279

* Складено автором за даними джерела [1].

Результати проведеного аналізу свідчать, що перевиконати план за доходами вдалося лише завдяки трьом податкам: податку на додану

вартість, податку на доходи фізичних осіб, податку на прибуток підприємств (табл. 1).

Причинами перевиконання надходжень від податку на додану вартість є часткове скасування пільг для сільськогосподарських виробників та зростання вітчизняного виробництва й імпорту товарів і послуг. Перевиконання надходжень від податку на доходи фізичних осіб вдалося отримати за рахунок зростання середньої заробітної плати. Зростання обсягу надходжень податку на прибуток підприємств відбулося завдяки покращенню фінансових результатів підприємств [2].

Не вдалося досягнути планових показників надходжень по акцизному податку, оскільки, відбулося зниження обсягів виробництва тютюнових виробів та часткове задоволення попиту на тютюнову продукцію шляхом зменшення залишків готової продукції на складах.

В 2019 р. переважали кілька чинників, які не дозволили виконати планові показники по доходах. Основними причинами були зміцнення обмінного курсу гривні до долара США, інфляція досягнула нижчого рівня цінового орієнтиру, визначеного Національним банком України. Знизились ціни на природній газ та нафту і нафтопродукти, що позначилось на сповільненні зростання номінальних обсягів імпорту, падіння виробництва тютюнових виробів [2]. Такі зміни негативно вплинули на доходи бюджету, але дозволили скоротити видатки на обслуговування державного боргу.

Отже, оцінка показників виконання дохідної частини Державного бюджету в 2017-2019 рр., дозволяє зробити наступні висновки:

- дохідна частина має стійку позитивну динаміку протягом аналізованого періоду;
- найбільший обсяг надходжень до державного бюджету припадає на податкові надходження.
- причинами недовиконання Державного бюджету були зміцнення гривні, внаслідок чого зменшились митні надходження, повільніше зростання імпорту, падіння виробництва тютюнових виробів та низькі обсяги видобування природного газу.

Література:

1. Звіт про виконання Державного бюджету України за 2017-2019 рр. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu> (дата звернення: 11.04.2020).

2. Інформація щодо виконання Державного та Зведеного бюджетів України за 2019 рік. URL: <https://mof.gov.ua/uk/previous-years-budgets> (дата звернення: 11.04.2020).

Захарків Микола Іванович

студент 1 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник – д.е.н., професор Кізима Т.О.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ

В сучасних умовах трудова міграція слугує важливим ресурсом розвитку країн світу. Відтак пріоритетним завданням у нинішніх вітчизняних реаліях є виявлення напрямів максимізації позитивних ефектів від цього явища та зведення до мінімуму його негативних наслідків.

Метою дослідження є аналіз основних соціально-економічних наслідків зростання масштабів зовнішньої трудової міграції з України у контексті її впливу на економіку держави.

За твердженням фахівців, якщо у 2012 р. на тимчасові заробітки за кордон протягом найближчого року планували поїхати 5,3 % українських громадян, то у 2018 р. такі наміри висловили 14,6 % опитаних. Серед останніх переважали чоловіки (17,9 % порівняно із 11,8 % жінок) і молодь (22,5 % серед респондентів віком до 30 років планували поїхати за кордон протягом найближчого року). Ситуація, коли кожен п'ятий молодий українець має намір працевлаштуватися за кордоном, свідчить про кризу внутрішнього ринку праці, а також загрожує утриманню зростаючої кількості пенсіонерів [1].

Однією із причин цього явища стало різке зниження рівня життя населення. Так, середня заробітна плата у 2018-2019 рр. становила 314 дол. і 381 дол. Відповідно; до того ж, троє з чотирьох українців не мали достатньої можливості знайти роботу у своєму населеному пункті [2, с. 140]. Відтак, особливо після отримання Україною безвізового режиму,